Juridische klap voor Trump

Beschrijving

Een tweede Amerikaanse federale rechter heeft deze week een streep gezet door president Trumps importheffingenprogramma. Binnen 24 uur na de eerste uitspraak oordeelde ook rechter Rudolph Contreras van de federale rechtbank in Washington D.C. dat Trumps gebruik van de International Emergency Economic Powers Act (IEEPA) uit 1977 om verstrekkende importheffingen op te leggen aan vrijwel alle handelslanden ter wereld onrechtmatig is.

De dubbele juridische klap â?? eerst van de rechtbank voor internationale handel in New York, nu gevolgd door de federale rechtbank in Washington â?? mag wellicht worden gezien als een krachtige juridische overwinning voor de rechtsstaat, maar haalt ook de internationale handelsverhoudingen opnieuw overhoop.

Beide rechters verwierpen Trumps bewering dat het Amerikaanse handelstekort een nationale noodsituatie vormde. Omdat de VS al bijna een halve eeuw een handelstekort heeft, is er geen sprake van een acute noodsituatie. Een chronische situatie kan per definitie geen plotselinge noodtoestand rechtvaardigen die drastische presidentiÃ«le maatregelen vereist.

Rechter Contreras benadrukte in zijn uitspraak dat de IEEPA de president niet autoriseert om de importheffingen op te leggen zoals vastgelegd in Trumps vier presidentiÃ«le decreten van eerder dit jaar. Hij verleende een voorlopig verbod op de inning van deze heffingen, maar stelde de uitvoering 14 dagen uit om ruimte te geven voor beroep.

Hoewel Trump een tijdelijke overwinning behaalde toen het federale hof van beroep donderdag een â??stayâ?• verleende op de eerste uitspraak, blijft zijn juridische positie fragiel. Het Witte Huis reageerde verontwaardigd en kondigde aan naar het Hooggerechtshof te stappen, maar de dubbele nederlaag toont aan dat Trumps handelspolitiek juridisch kwetsbaar is.

â??Dit is een grote overwinning voor de president,â?• beweerde Kevin Hassett van de National Economic Council over de tijdelijke stay, maar de tweede rechtelijke nederlaag ondermijnt deze optimistische toon aanzienlijk.

Structureel handelstekort

Trump baseerde zijn wereldwijde importheffingen op de bewering dat het Amerikaansehandelstekort een nationale noodsituatie vormde. Omdat de VS al bijna een halve eeuw een handelstekort heeft, is er geen sprake van een acute noodsituatie. Een chronische situatie kan per definitie geen plotselinge noodtoestand rechtvaardigen die drastische presidentiÃ«le maatregelen vereist.

Directe gevolgen voor de wereldeconomie

Voor veel bedrijven betekent dit een directe financiÃ«le verlichting. Bedrijven die al heffingen hebben betaald, kunnen zelfs aanspraak maken op terugbetaling. Het betekent echter niet dat de handelsoorlog voorbij is. De rechters wezen expliciet op twee alternatieve wetten die Trump kan gebruiken. Zo staat sectie 301 van de Trade Act uit 1974 importheffingen toe tegen landen met â??oneerlijke handelspraktijken.â?• Dit vereist wel een onderzoek door de Amerikaanse handelsvertegenwoordiger, wat het proces vertraagt maar wel meer juridische ruggensteun biedt. **Sectie 122** van dezelfde wet laat heffingen toe tot 15% voor maximaal 150 dagen om handelstekorten aan te pakken, zonder voorafgaand onderzoek maar met tijdsbeperkingen. Trump kan deze alternatieven binnen dagen kan implementeren, waardoor de juridische overwinning mogelijk van korte duur is.

Internationale onderhandelingen in de war

De timing van deze uitspraak is cruciaal voor lopende handelsbesprekingen. Trump had de Europese Unie gedreigd met 50% heffingen als er voor 1 juni geen akkoord kwam, maar verschoof deze deadline al naar 9 juli na gesprekken met Europees Commissievoorzitter Ursula von der Leyen. De rechtelijke blokkade geeft Brussel nu een uitgelezen kans om zijn onderhandelingspositie te heroverwegen. In plaats van unilaterale concessies te doen uit angst voor Trumps importheffingen, kan de EU nu meer weerstand bieden tegen wat critici beschrijven als â??handelspolitiek door intimidatie.â?•

Trias politica

Deze uitspraak raakt de kern van de Amerikaanse machtenscheiding. De rechters benadrukten dat het Congres, niet de president, de ultieme bevoegdheid heeft over handelspolitiek. Een onbeperkte delegatie van tariefbevoegdheden zou een onterechte afstand van wetgevingsmacht aan een andere regeringstak betekenen. De Amerikaanse handelspolitiek onder Trump kenmerkt zich door dramatische aankondigingen gevolgd door strategische terugtrekkingen wanneer financiÃ«le markten onrustig worden. Critici spreken van de â??Taco-handelâ?• â?? *Trump Always Chickens Out* â?? verwijzend

naar zijn patroon van dreigen en vervolgens terugkrabbelen bij marktdruk. Deze cyclus van escalatie en de-escalatie creÃ«ert opnieuw onzekerheid voor internationale bedrijven. De rechtelijke blokkade doorbreekt alleen het patroon door juridische grenzen te stellen aan presidentiÃ«le willekeur.

Gevolgen juridische klap

Trump zal ongetwijfeld in beroep gaan, mogelijk tot aan het Hooggerechtshof. Tegelijkertijd zal zijn regering alternatieve juridische routes verkennen om zijn importheffingenprogramma nieuw leven in te blazen. Voor beleggers en bedrijven betekent dit voortdurende onzekerheid. Hoewel de markten positief reageerden op de rechtelijke blokkade, blijft de onderliggende dreiging van handelsprotectionisme bestaan. De blokkade van Trumps importheffingen door een Amerikaanse rechter toont de kracht van juridische checks and balances, zelfs tegen een machtige president.

De dubbele blokkade van Trumps importheffingen toont de kracht van juridische checks and balances, zelfs tegen een machtige president. Het biedt internationale handelspartners de kans om hun positie te heroverwegen en mogelijk meer weerstand te bieden tegen unilaterale Amerikaanse handelspolitiek.

Of deze juridische overwinningen standhouden, hangt af van hogere rechtbanken en Trumps vermogen om alternatieve juridische routes te vinden. Wat wel vaststaat, is dat de internationale handelsorde binnen 24 uur twee cruciale slagen heeft gewonnen in de strijd tegen willekeurige protectionistische maatregelen.

De rest van de wereld zou moeten hopen dat de EU, van alle handelsmachten, het lef kan opbrengen om weerstand te bieden aan Trumps pestgedrag. De Amerikaanse rechtbanken hebben Brussel een uitstekende kans gegeven om dat te doen. Het zou die kans moeten grijpen.

Han Dieperink, Chief Investment Officer

Disclaimer

Abonneer op deze nieuwsbrief via www.aureus.eu/nieuwsbrief

Voor tussentijdse updates, volg AurÃ©us op Linkedin